

GENÇLİK VE GENÇLİĞİN MADDİ-MANEVİ GELİŞİMİNDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI BAĞLAMINDA DOĞU TÜRKİSTAN GENÇLİK VE KÜLTÜR DERNEĞİ¹

Tebet YÜCETÜRK*

GİRİŞ

1949 yılını müteakip "vatandan için vatandan ayrılan Doğu Türkistanlı dedelerimizin Türkiye'ye gelmesinin üzerinden neredeyse 75 yıl geçmiş. yeni nesil artık 3. kuşağına yetiştirmeye başlamıştır. artık 3. kuşak kendi içinde birçok problemleri yaşamakta, Doğu Türkistan davasına bir önceki nesle göre daha yüzeysel yanaşmaktadır. Bu yeni durum aynı zamanda gençliğin, şayet sahip çıkılmazsa, maddi olduğu kadar, manevi yönden de birçok sıkıntılara düşeceğini ortaya koymaktadır. Doğu Türkistan Uygur gençlerinin içinde bulunduğu durumu izah etmeye çalışacağımız bildirimizde konuyu değerlendirmeye çalışacağız.

Gençlik ve gençliğin maddi-manevi gelişiminde görülen sıkıntıların tespiti demek, bir bakıma toplumsal problemlerin tamamı demektir. Bilindiği üzere her türlü toplumsal problemi çözmeye temel noktadan başlamak gerekir. Bu temel nokta ise, gençlerin toplum içindeki durumunu gözlemlemek ve problemleri tespit etmektir. Bundan sonra ise problemlerin çözüm yollarını yani tedavi sürecini başlatmak gerekir. Sağlıklı bir toplum inşa etmenin yolu gençliğin muhatap olduğu her tür problemin çözülmesi ile mümkündür. Tersinden ifade edecek olursak; bir toplumun gününü veya geleceğini karartmanın en kestirme yolu, gençliği dejenere olmasıdır denilebilir.

Sosyolojik araştırmalar toplumsal olayların sebebinin bir başka toplumsal olay olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçtan hareketle gençliğin problemlerinin sebebinin içinde yaşadığı toplum olduğunu söylemek mümkündür. Peygamber Efendimiz (s.a.s) konuya dikkat çektiği bir hadis-i şerifte bizlere; "Çocuklarınıza güzel davranıp iyilikte ve ikramda bulununuz, onları en güzel şekilde terbiye ediniz" (İbnMace, "Edeb", 2/368) tavsiyesinde bulunmaktadır.

Burada sorulması gereken soru cemiyet hayatından aksakalların gençlere karşı vazifelerini ne kadar yerine getirdikleri veya getiremedikleri olmalıdır. Bir başka soru ise ailelerin çocuklarına karşı vazifelerini yerine getirip getiremediklerini de beraberinde getirmektedir. Bu sorulara öğretmen ve okulların görevlerini ne kadar layıkıyla yaptıklarını da ilave etmek gerekir. Sorularımıza gençliğin içinde yaşadığı çevrenin, maddi ve manevi yönden yetişmesine uygunluğu yanından, devletin gençliğe sahip çıkmasını da değerlendirmek gerekir. Bu türden soruları çoğaltmak ve burada görülen eksiklikleri tedavi etmede takip edilecek yollar belirlenmelidir.

D) GENÇLİĞİ TARİFİ

Devlet Planlama teşkilatının 1983 yılındaki raporuna göre Gençlik; buluğa erme neticesinde, biyolojik ve psikolojik bakımdan çocukluğun sonu ile, toplum hayatında sorumluluk alma dönemi olan 12-24 arasında kalan yaş gurubu" şeklinde tanımlanmıştır (DPT Raporu, 1983, 13). Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın tarifine göre Genç; 15-25 yaşları arasında, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı bir konutu bulunmayan kişidir." (Yörükoğlu 1986, 3) şeklinde tarif edilmektedir.

Modern dünya ölçeğinde gençliği, çocukluk ile erişkinliği bağlayan bir köprü olarak değerlendirmek mümkündür. Gençliğe adım atan birisi için artık çocukluk dönemi geride kalmıştır. Onun çocukluk dönemini geride bırakması toplumda belli bir noktaya ulaşmış olduğunu göstermemektedir. Bu yönü ile değerlendirdiğimizde gençlik çağını bir belirsizlik ve arayış devresi olarak ifade edebiliriz. Gençlik dönemini, hedefin arandığı, meslek ve ailevi rollerin kişilik

¹ Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen 'Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi' nde bildiri olarak sunulmuştur.

* Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği Başkanı, Doğu Türkistan Vakfı Mütevelli Heyet Üyesi, yuceturk_tibet@mynet.com

özelliklerinin kazanıldığı, ferdin daha müstakil hareket etmeye başladığı bir hazırlık dönemi şeklinde değerlendirilebilir.

II) GENÇLİĞİN PROBLEMLERİNİN TESPİTİ

Bilimsel araştırma neticelerine göre gençlik döneminin psikolojik özellikleri şunlardır: Kişilik bunalımı, isyankârlık, hayatta gaye edinememe, sorumluluk duygusu gelişimi, hayattan tatmin arama ve macera isteği.

Gençlik dönemini bir nevi bağımsız hareket etme ve topluma karışma olarak değerlendirmek mümkündür. Bu dönemde genç evden kopar ve edinmiş olduğu çevreye yönelir. Genel itibariyle bütün gençliğin benzer çabalar içinde olması, gencin yetiştiği ortamın farklılıkları, gençlerin uyuşabildikleri gruplar kurmasına sebep olmaktadır. Bu dönemde yeni arkadaşlık ortamları davranışlarını değiştirmeye de neden olabilmektedir.

Gençlik döneminde kişi, kim olduğu, neye inanıp değer vereceği, hayattan beklentisi gibi konularda bir kimlik arama eğiliminde olabilir. Bu dönemde kişi, şahsi beklentileri üzerinden, ana-baba ve yakın çevrenin davranış ve beklentilerini değerlendirmeye çalışır.

Gençlik döneminde kişilik gelişiminin en belirgin görüntüsü, fikrî, zihnî ve hissî alanlarda olup, bu durum kişinin çevre ile olan ilişkilerinde belirgin bir şekilde kendisini hissettirir. Geçiş dönemi olarak ifade edebileceğimiz bu dönemde genç, hayal, tutku, idealizm ve akran gruplarının etkisinde kalmaktadır. Kendisini topluma ispat etme gayretinde olan kişi diğer taraftan da sıkça özgür olma arayışı içine girmektedir. Düşüncelerinin eleştirilmesi veya yapılmamasının söylenmesine karşı çıkabilir.

Kişinin gençlik döneminde karşılaştığı problemlerden birisi de meslek ve eş seçimidir. Hayalperestlik, zengin olma isteği ve özentî yanında idealsizlik, bencillik, ahlâki ve manevi değerlerden uzaklaşma, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklar ile müstehcen yayınları takip etme beraberinde birçok sıkıntıyı getirmektedir. Günümüz gençliği için bir başka tehlike de terör odaklarının varlığı, ailenin yozlaşması, gelecek kaygısı ve benzeri durumlar gençlerde çevre ile ilişki kuramamayı doğurmaktadır.

Hepimizin de yaşayarak takip ettiği üzere ülkemizde son yıllarda hızlı sosyal ve kültürel değişimler yaşandı. Bu değişim sürecinden etkilenen gençler ruhî bir gerilim ortamında bırakılmışlardır. Gençliğin verdiği tecrübesizlik ile değer yargıları kısa zaman aralıklarıyla değişen genç, diğer taraftan yaşadığı toplumun değerlerinin de değişmesi ile bocalamaktadır. Bu durumun bir sonucu olarak gen ya idealden yoksun ve maddî zevklerle tatmin olan, kendine ve çevresine yabancılaşan bir tip haline gelmekte, ya da aşırı ideolojik bağnazlığa düşmektedir. (Tatlılıoğlu, 2014)

III) GÜNÜMÜZ GENÇLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bu konuda kısaca aile, arkadaş grubu, okul, çevre ve kitle iletişim araçlarının günümüz gençliğini etkilediğini söylemek mümkündür.

Herkes tarafından kabul edildiği üzere aile, çocuğa ilk bilgilerin verildiği yerdir. Aile yapısının sağlam olduğu yapılarda sağlam nesiller, sağlam nesillerden sağlam milletler, sağlam milletlerden sağlam devletlerin ortaya çıkacağı herkesim tarafından kabul edilmektedir. Avrupa'da gençliğin neredeyse bitmesi sağlam aile yapısının olmamasına bağlanmaktadır. Aileden sevgi göremeyen çocuktan saygı beklemek hayalcilik olur. Dahası dini hassasiyetin olmadığı aile yapılarda yetişen gençlerin kendilerini nasıl ortamlarda bulduğu bilinmektedir.

Kişinin gençlik dönelerindeki aşırılıkları, kendilerini geliştirirken çevreyle olan ilişkilerinde sıkıntıya düşmelerinin önüne geçmede en sağlıklı yöntem ailede sevgi ve güven ortamını sağlamakla mümkündür. Bu dönemde aile fertleri arasında kurulacak müspet iletişim ile gerçekleştirilebilir. Aileler çocuklarını doğru ve sağlam bir inanç üzere yetiştirmelidir. Ailenin çocuklarına karşı sorumluluklarını yüce dinimiz en ince ayrıntılarına kadar belirlediği için bu yönde hareket edilmelidir.

Gençliği etkileyen diğer bir unsur ise arkadaş grubudur. Genç nesil arkadaşlarıyla birlikte olmayı tercih ederler. Bu durum "Üzüm üzümüne baka baka kararır" atasözünde olduğu gibi,

arkadaşların birbirlerini etkilemesine sebep olmaktadır. "Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim" sözü de, arkadaş seçiminin önemi vurgulamaktadır.

Okul çevresigençlerin eğitimiyanında onların toplum hayatına girmelerine de katkı sağlamaktadır. Bilimsel araştırmalar gençlerin model aldıkları kişileri, meslek seçimlerinde olduğu gibi, okulda seçtiklerini ortaya koymuştur. Okul hayatında ise gençlere maddi ve manevi ilimler beraber verilmelidir. Dinimiz İslâm'ın ilme, eğitim ve öğretime verdiği değer anlaşılmalı ve bu yönde gençlerimizi yönlendirmeliyiz. Denilebilir ki geçliğin kafasında çağının en son bilgileri, kalbinde de imanı bulunmalıdır.

Gazali'ye göre terbiye bir ilim işidir. Terbiyenin nihaî gayesi olan iyi insan yetiştirme işi, ilim sayesinde gerçekleşebilir. O, Ey Oğul isimli eserinde şunları söyler: "Ey oğul, oğluna ve kızına küçükken ahlâk öğret. Ancak küçük iken öğretmelisin, büyüdüğü zaman zor olur. Ailenin ve çocuklarının suçlarını gördüğün zaman başışla" (Gazalî 1986, 16).

Dinimize göre eğitimin gayesi, mükemmel insan yetiştirme ve faziletli toplum oluşturmaktır. Hz. Ali (r.a.); "çocuklarınızı kendi zamanınıza göre değil, onların yaşayacakları zamana göre yetiştiriniz" sözleri ile, ileriye dönük eğitimin verilmesini tavsiye etmiştir. Milletimizin dinî, ahlâkî, insanî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, toplumunu seven ve daima yükseltmeye çalışan yurttaşlar yetiştirmek gerekir.

Kitle iletişim araçları olarak basın, radyo, televizyon, sinema, bilgisayar ve internet günümüz gençliği üzerinde büyük etkileresahiptir. Kitap, dergi, gazete gibi araçlar, bilgi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda yön de verir.

SONUÇ

Sonuç olarak diyebiliriz ki, sağlıklı nesil yetiştirilemediği takdirde, sağlıklı bir millet, sağlıklı bir millet olmadığı takdirde sağlıklı bir devlet olamayacaktır. Bu düstur ile hareket eden derneğimiz hem gençlerin toplumla birleşmelerine, büyüklerine saygı ile yaklaşımlarına ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerine katkılar yapmaktadır. Gençliğin karşılaştığı problemlerin, eve, okulda, arkadaş çevresinde veya toplumun diğer alanlarında, çözümü noktasında birlikten kuvvet doğar prensibi ile, katkı yapan derneğimiz, yukarıda ifade etmeye çalıştığımız her alanda faaliyet göstermekte, zaman geçtikçe de toplumdan adından sitayişle bahsedilen bir teşkilat haline gelmektedir.

Diyebiliriz ki, maddi imkansızlıklarına rağmen Doğu Türkistan gençlik ve Kültür Derneği, bünyesinde bulundurduğu 150 kişilik Doğu Türkistanlı ve Türkiyeli gencimizin sosyal hayatın her alanında iyi insan olabilmelerine katkı sağlamakta, toplum tarafından kendisine verilen desteğin artması ile de daha kapsamlı faaliyetlerine devam edebilmektedir. Haftalık toplantılar yanında, milli ve dini günlerde birlikte yapılan faaliyetler en çok rağbet gören faaliyetlerimiz olmaktadır. Bizim açımızdan diğer bir önemli husus, 3. neslin unutmaya başladığı Doğu Türkistan davasına yaptığımız bu faaliyetlerden sonra gençler arasında yeni bir ivme kazandırılmış olmasını görmek olmuştur.